

NOKUTs tilsynsrapporter

Vesentlig endring – endring av navn fra Oppvekstfag til Miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid

Folkeuniversitetet Øst

September 2013

Utdanningssted:	Lillestrøm, Hamar, Rena, Kongsvinger, Valdres og Vinstra
Utdanningstilbud:	Oppvekstfag
Dato for vedtak:	12. september 2013
Fagskolepoeng:	60
Sakkyndige:	Åse Broman
Saksnummer:	12/457

Innholdsfortegnelse

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
2	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet	1
2.1	Oppsummering	1
2.2	Læringsmål og kvalifikasjoner	1
2.3	Faglig innhold.....	4
2.4	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	6
2.5	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	7
2.6	Tilsvar.....	7
3	Vedtak	7
4	Dokumentasjon.....	8
Vedlegg 1	8

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

Folkeuniversitetet Øst søkte NOKUT 15. september 2012 om vesentlig endring av det allerede godkjente fagskoletilbudet *oppvekstfag*. Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis på heltid, eventuelt deltid over halvannet år. Undervisningen gis ved Folkeuniversitetet Øst sine læresteder i Lillestrøm, Hamar, Rena, Kongsvinger, Valdres og Vinstra.

Tilbyder søker om å endre navnet på utdanningen fra *oppvekstfag* til *miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid*. Noe av innholdet i studieplanen ønskes endret i tråd med nytt navn.

2 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

I denne rapporten er kriteriene 1, 2, 3, 6, 7 og 10 vurdert. Disse er likeverdige. Det vil si at den sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at endringene skal kunne godkjennes som tilfredsstillende.

2.1 Oppsummering

Endringene i studieplan for fagskoleutdanning i *miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid* er godt beskrevet. Denne planen er mer konkret og viser tydeligere at det er en fagskoleutdanning som retter seg inn mot forebyggende barne- og ungdomsarbeid enn studieplanen i 2009. Da dette er en utdanning som retter seg mot forebyggende barne- og ungdomsarbeid, bør tilbyder vurdere om det skal stå at framtidige arbeidsplasser etter endt utdanning også omfatter barneverninstitusjoner.

Tilbyder bruker konsekvent navnet *miljøarbeid i barn- og ungdomsarbeid*. På videregående nivå heter det *miljøarbeid i barne- og ungdomsarbeid*. Det er «e» i barne som må inn. Siden det er det mest innarbeidete begrepet, må det brukes på denne fagskoleutdanningen.

Utformingen av studieplanen må bli mer leservennlig ved at den ikke inndeles i mange underkapitler.

2.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

«De overordnede kompetansemålene for utdanningstilbudet er definert av Stortingets utdanningskomité i innstillingen til lovproposisjonen, der komiteen bl.a. fastslår at fagskoleutdanningene skal være et alternativ til høyere utdanning, og et reelt alternativ til de lange

akademiske utdanningsløpene. De skal ivareta yrkes- og næringslivets behov for omstillings-, og spisskompetanse i en raskt skiftende hverdag. En ettårig fagskoleutdanning gir 60 fagskolepoeng». (Studieplan for Fagskoleutdanning i *miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid* side s.7)

2.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir».

Presentasjon

Folkeuniversitetet Øst fikk godkjent fagskoletilbudet *oppvekstfag* i 2009. Det har vært liten søkning til studiet, på tross av at det er gitt signaler om at det er behov for kompetanseheving i sektoren. Barne- og ungdomsarbeiderne og deres interesseorganisasjon ønsker et videreutdanningstilbud. Det er gitt signaler om at navnet *oppvekstfag* ikke er beskrivende nok og av den grunn ønsker man å forandre navnet til *miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid*.

Vurdering

Navnet *miljøarbeid innen barne- og ungdomsarbeid* er et dekkende navn for utdanningstilbudet. Det gir også klare signaler om at det er et annet utdanningstilbud enn førskolelærerutdanning og barnevernspedagogutdanning på høgsolenivå, som utdanner til de samme yrkesområdene.

Tilbyder bruker konsekvent navnet «barn- og ungdomsarbeid». På videregående nivå heter det «barne- og ungdomsarbeid». Siden det er det mest innarbeidete begrepet, må det brukes på denne fagskoleutdanningen.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må endre navnet på utdanningen til *miljøarbeid i barne- og ungdomsarbeid*.

2.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

«Folkeuniversitetet Østs Helsefagskole, fagskoleutdanning i miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid har som mål å utdanne reflekterte yrkesutøvere som med høy yrkesetisk forståelse tar initiativ til, organiserer og iverksetter tiltak i samarbeid med barn og unge, deres pårørende, frivillige medarbeidere og andre grupper innen fagfeltet.»

Fagskoleutdanningen skal ha et klart brukerperspektiv og knytte teori sammen med praksis til beste for barn og unge.» (Studieplan for Fagskoleutdanning i miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid s.10)

Tilbyder gjør rede for overordnede mål (læringsutbytte) presentert i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. De redegjør videre for hvordan de oppnådde kvalifikasjonene er på tertiærnivå.

Læringsmål er inndelt i en læreplan i fem ulike emner. Læringsmål i hvert emne er inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. Emne 1 er felles for fagskoleutdanninger i helse og sosialfag. Emne 2 og 3 er fagspesifikke rettet inn mot oppvekstmiljø, teorier og arbeidsmåter. I emne 4 er temaet organisering og ledelse. Emne 5 består av fordypningsarbeid med en omfattende fordypningsoppgave som avsluttes med en muntlig eksamen.

Hovedtemaer i det fagspesifikke emnet oppvekstmiljø er profesjonell yrkesutøvelse i arbeid med barn og unge, tverrfaglig oppvekstmiljø samt kulturelt mangfold. I det fagspesifikke emne 3 er temaet forebyggende og helsefremmende arbeid blant barn og unge, barn og unge med spesielle behov, etikk og kommunikasjon og sosialkompetanse samt samhandling og mestring.

Vurdering

Læringsutbytte og forventet kvalifikasjonsnivå etter gjennomført utdanning er presentert og funnet tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Denne fagskoleutdanningen skal imøtekomme samfunnets og yrkeslivets behov for å bygge ny og bredere kompetanse for det personalet som arbeider blant barn og ungdom. Tilbyder sier at aktuelle arbeidsplasser etter endt utdanning vil være barnehager, aktivitetsskolen, skole, fritidsklubber/ungdomsklubber og barneverninstitusjoner. Det informeres videre om i søknaden at det har vært veldig få søkere til denne fagskoleutdanningen og at man ved å endre på navnet ønsker å rette opp dette.

Vurdering

Dette er en fagskoleutdanning som har relevans for arbeid i SFO/aktivitetsskolen og fritidsklubber/ ungdomsklubber samt andre forebyggende tiltak for barn og ungdom og barneverninstitusjoner. Det kan være vanskelig for utdannede på fagskolenivå å få jobb i barneverninstitusjoner, da disse ikke er regnet som forebyggende tiltak for barn og ungdom. Arbeid i barneverninstitusjoner er ettertraktete

arbeidsplasser for barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere, som er utdannet på høgs-kolenivå, og det kan hende at det vil være vanskelig å få jobb innen barnevernsektoren for fagskoleutdannede. Imidlertid kan det være vanskelig å få søkere til stillinger i barnevernet i mindre kommuner og av den grunn setter jeg opp «bør» som en veiledende betraktning til tilbyder.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør fjerne barneverninstitusjoner som aktuell arbeidsplass etter endt utdanning.

2.3 Faglig innhold

2.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Navn: Miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid.

Mål for utdanningen: Det er beskrevet hovedmål og hovedmomenter for utdanningen.

Sluttkompetanse er beskrevet og delt inn i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Fagskoleutdanningen er inndelt i fem emner med kompetansebevis etter hvert emne.

Omfang: Progresjon, omfang og forventet arbeidsmengde for studentene er vist i oversiktlige tabeller.

Tabellene viser hvor mange fagskolepoeng det er i hvert emne, antall samlinger og antall timer.

Fagskoleutdanning i miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid gir 60 fagskolepoeng.

Faglig innhold herunder praksis: Det er gjort endringer i studieplanenes innhold og faglige profil.

Denne fagskoleutdanningen ble godkjent i 2009, og det er gjort endringer både på navn, innhold, pensum og praksis. Studiet, som tidligere var inndelt i moduler, er nå inndelt i fem emner:

Emne 1: et felles grunnlag for fagskoleutdanningen i helse- og sosialfag

- Emne 2: tema er oppvekstmiljø
- Emne 3: tema er teorier og arbeidsmåter
- Emne 4: tema er organisering, system og ledelse
- Emne 5: fordypningsarbeid/hovedprosjekt

Det er knyttet relevant pensum til alle temaer.

Praksis er endret fra studieplanen i 2009. Praksisperioden er på ti uker og skal gjennomføres i løpet av emne 2, 3 og 4. Praksis er obligatorisk og studenten kan velge mellom to former for praksis.

Undervisningsformer og arbeidsmetoder: Det er valgt varierte arbeidsformer. Dette er en beskrivelse fra studieplanen som gir en god forståelse for studiets arbeidsformer:

«Arbeidsformene som benyttes skal bidra til å styrke studentenes motivasjon for egen utdanning, samt bidra til at studentene opplever nytte og gjensidighet gjennom faglig samarbeid. Studentene ved dette studiet har erfaring fra arbeid innen oppvekstsektoren. Mange kan allerede også inneha lang erfaring i arbeid innen fagfeltet. Denne forståelsen vil gi anledning til å legge til rette for erfaringsbaserte og studentsentrerte undervisningsformer. Et overordnet prinsipp i studiet er derfor å aktivisere studentenes egne tanker, kunnskaper og erfaringer knyttet til arbeid i med barn og unge spesielt.»
(Studieplan s. 24)

Sammenhengen mellom fagene: Det er en beskrivelse av hvert emne i studieplanen og denne beskrivelsen er inndelt i læreplan og læringsmål.

Utforming: Studieplanen er inndelt i kapitler, og beskrivelse av de ulike momentene i studieplanen ligger inn under kapitlene.

Vurdering

Beskrivelse av progresjon og omfang er tilfredsstillende. Tilbyder beskriver mål på flere nivå. Disse er vurdert til å være relevante og realistiske. Studieplanen er for det meste oversiktlig og faglig god. De endringer som er gjort fra forrige studieplan er tydelige og mer konkrete. Det er nå tydeligere at dette er en fagskoleutdanning som retter seg mot forebyggende barn- og ungdomsarbeid. Praksis er godt beskrevet og pensum ser hensiktsmessig ut relatert til utdanningen omfang og mål.

Det er god sammenheng mellom fagene. Fagene og sammenhengen mellom disse vil styrke kompetanse i skole og i oppveksttjenesten. Det er en god progresjon mellom emnene og studentene skal øke sin faglige kompetanse gjennom teori, obligatoriske oppgaver og praksis.

Utformingen av studieplanen kan noen steder føre til forvirring. Særlig gjelder dette kapittel 8, som er inndelt i mange underkapitler samtidig som det deles i emner.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte. Utformingen av studieplanen må bli mer leservennlig ved at den ikke inndeles i mange underkapitler.

2.3.2 Utdanningstilbudets innhold (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Innholds krav til en fagskole er beskrevet i studieplanen. Utdanningen ligger på et nivå over videregående skole. Den tilsvarer ett års fulltidsstudium, men avvikles på deltid over fire semestre. Utdanningen er inndelt i fem emner, og hvert emne avsluttes med en eksamen som gir grunnlag for kompetansebevis. Avsluttet og bestått eksamen av emne 1 legger grunnlaget for å ta en eller flere av fagskoletilbudene. Hovedprosjekteksamen etter emne 5 gir grunnlag for vitnemål for fullført fagskoleeksamen.

Innholdet i de ulike emnene er relevante og pensum er dekkende og relevant for å nå læringsmålene. De fagspesifikke emnene dekker og er relevante for utviklingen innen det forebyggende feltet barne- og ungdomsarbeid.

Vurdering

Tilbyder viser både i søknad og studieplan at utdanningstilbudet har relevans, både med hensyn til å nå læringsmålene og med hensyn til utvikling innen feltet *miljøarbeid innen barne- og ungdomsarbeid*.

Konklusjon

Ja kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

2.4.1 Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

Praksis er endret fra studieplanen i 2009. Det nye i denne studieplanen er at praksis kan utøves på to ulike måter:

1. Praksisutplassering på arbeidsplasser som tilbyr tjenester til barn og unge. Praksis kan gjennomføres ved ulike tiltak innen kommunens tiltak for barn og unge, barnehager, SFO, skole, fritidsklubber/ungdomsklubber og barnevernsinstitusjoner. Disse stedene er godt egnet for studenter som ikke har praksis fra arbeid med barn og unge og/eller som ikke har sitt daglige arbeid innen fagfeltet.
2. Praksis gjennomført som prosjektarbeid på egen arbeidsplass er aktuelt for studenter som har sitt daglige arbeid innen fagfeltet. Studentene må i praksisperioden gjennomføre et endringsarbeid/utviklingsarbeid innen fagfeltet på egen arbeidsplass etter bestemte retningslinjer. Praksis blir et felles ansvar for arbeidstaker og arbeidsgiver, og denne formen for praksis krever at studenten får tid til utviklingsarbeid og veiledning. Studentene får synliggjort sin kompetanse innenfor egen organisasjon. Dette kan bidra til

kompetanseutvikling på arbeidsplassen samt at den enkelte arbeidstaker får andre oppgaver og økt ansvar. Veiledning i praksis er en forutsetning for å nå målet med praksis.

Det er satt opp mål for praksis delt inn i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Vurdering

Praksis er godt beskrevet. Tilbyders ansvar for studenten ivaretas ved at alle studenter får veiledning på praksisplassen, og den som er veileder må ha tilsvarende eller høyere utdanning enn studenten. Det er minst ett praksisbesøk av faglærer på praksisplassen.

Konklusjon

Ja kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.5 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må:

- Endre navnet på utdanningen fra fagskoleutdanning i *miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid* til *miljøarbeid innen barne- og ungdomsarbeid*.
- Utformingen av studieplanen må bli mer leservennlig ved at den ikke inndeles i mange underkapitler.

Tilbyder bør fjerne barneverninstitusjoner som praksisplasser og som aktuelle arbeidsplasser etter endt utdanning.

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

2.6 Tilsvar

Tilbyder fikk anledning til å gi et tilsvar på den sakkyndige vurderingen, med frist 9. august 2013.

Tilbyder ga ikke tilsvar.

3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser ikke de faglige kravene for godkjenning av navnenndring i utdanningstilbudet *oppvekstfag* til *miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid* ved Folkeuniversitetet Øst som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å avslå søknaden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56

- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26. januar 2009

4 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad fra Folkeuniversitetet Øst, datert 11. september 2012, om godkjenning av endring av navnet i fagskoleutdanningen *oppvekstfag til miljøarbeid innen barn- og ungdomsarbeid*. Tilbudet er ettårig på heltid, og kan også tas som halvannetårig på deltid. Undervisningen er stedbasert. NOKUTs saksnummer: 12/457

Vedlegg 1

Sakkyndig

Den sakkyndige har vært:

- **Høgskolelektor Åse Broman, Høgskolen i Oslo og Akershus**

Broman er utdannet Cand.polit med hovedfagseksamen i sosialpedagogikk. Hun har videre tatt ulike lederopplæringskurs samt kurs i IKT-basert undervisning. Broman har bred erfaring fra yrkeslivet, bl.a. som barnevernsfullmektig i Oslo kommune, undervisningsleder ved Åsgård sykehus, prosjektleder og fagkonsulent i Ungbo, og som studieleder og høgskolelektor i sosialpedagogikk ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA). Hun arbeider nå som høgskolelektor ved Bachelorstudiet i barnevern ved Fakultet for samfunnsfag ved HiOA.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. Den sakkyndige har erklært at hun ikke er inhabil i saken.